

**Sprawozdanie
z druku znaczków po 2 zł. z serii wydanej
z okazji oswobodzenia miasta Gdańska.**

Na pamiątkę oswobodzenia miasta Gdańska poleciło Ministerstwo Poczty i Telegrafów wydać serię znaczków pocztowych o nominalnej wartości 1, 2 i 3 zł. z widokami miasta Gdańska i datą oswobodzenia 30.III.1945. Niniejsze sprawozdanie obejmuje tylko znaczek za 2 zł., którego druk z powodu najniższego nakładu ukończono najwcześniej.

Projekt znaczka za 2 zł. formatu stojącego prostokąta o wymiarze 18,7 x 28,8 cm. po dostarczeniu do drukarni dostał się do obróbki w dniu 24 lipca 1945 r. W następnym dniu oddano gotowy walec drukarski do przechowania w magazynie oddanym do użytku poczty. Przygotowanie walca, odbyło się pod nadzorem urzędników pocztowych. Projekt jest Józefa Wilczyka.

Rysunek znaczka o wymiarze 20 x 30,5 mm, składa się: 1/. u góry z leżącego prostokąta obwiedzionego białą obwódką o wymiarze 19 x 2,8 mm. niżej 2/. z właściwego rysunku znaczk a w formie stojącego prostokąta o wymiarze 20 x 27,3 mm. przedstawiającego widok ratusza w Gdańsku a mającego u dołu podaną wartość nominalną i datę oswobodzenia.

W górnym leżącym prostokącie o wymiarze 19 x 2,8 na jednolitym niebieskim tle znajduje się napis "POCZTA POLSKA" wykonany białymi literami o wymiarze 18 x 1,8 mm.

Właściwy rysunek znaczka obejmuje widok ratusza w Gdańsku o silnie rysującej się wieży na tle białych obłoków. Nieco dalej na prawo znajduje się sylwetka kościoła wraz z wieżą kościelną. W obydwu dolnych narożach właściwego rysunku znajdują się kwadraty wielkości 5 x 5 mm. obwiedzione jaśniejszymi obwódkami. W lewym kwadracie jest oznaczona na biało na ciemnoniebieskim tle wartość nominalna znaczk a "2 Zł" wymiaru 4 x 3,3 mm. W kwadracie po prawej stronie znajduje się również białymi literami na ciemnoniebieskim tle data oswobodzenia "30.III./1945" w dwóch wierszach, o wysokości cyfr 1,3 mm. Tak wartość nominalna jak i cyfry daty są otoczone ciemniejszymi obwódkami. Pomiędzy wymienionymi kwadratami lewym i prawym, na polu będącym pierwszym planem widoku ratusza jest umieszczony napis "GDAŃSK" białymi literami, mający wymiar 7 x 1,6 mm.

Rysunki poszczególnych znaczków są jednakowe i oprócz bardzo drobnych cech indywidualnych jak n. p.: na 4-tym znaczku cokolwiek odmienny zarys obłoków, na 16-tym zn. ciemniejsza smużka na niebie po prawej stronie wieży ratuszowej, na 59-tym i 66-tym zn. jasne plamki małe na niebie, na 72, 89, i 90-tym zn. ciemne punkty na niebie, które są bez znaczenia filatelistycznego, nie wykazują żadnych cech mogących im w stosunku do innych znaczków arkusza nadać jakąkolwiek odmienną wartość filatelistyczną /Orzeczenie oddane po wykonaniu prób a przed rozpoczęciem druku/.

Barwa znaczków jest ciemnoniebieska, ściśle przystosowana do próby akceptowanej przez Ob. Ministra, która została nadesłana do drukarni.

Wielkość znaczka. Wielkość samego rysunku znaczk a wynosi 20 x 30,5 mm. wielkość zaś rysunku znaczk a wraz z marginesem i perforacją przy idealnym wyłoczeniu perforacji powinna wynosić 24,4 x 34,9 mm. Jednakowoż z powodu wahania odstępów między znaczkami a przede wszystkim liniowej perforacji wielkość znaczk a może ulegać wahaniom około 2-3 mm. Ponieważ średnica dziurek wynosi około 1mm. przeto minimalna wielkość znaczk a przy nieuszkodzonym rysunku perforacje musi wynosić 21 x 32,5 mm.

Odstępy między znaczkami w arkuszu wahają się w granicy 0,5 mm. a mianowicie od 4,2 mm. do 4,7 mm. W szczególności przedstawiają się następująco:

Między poziomymi rzędami lub pionowymi szeregami	Między rzędami poziomymi po stronie		Między pion. szeregami	
	lewej	prawej	u góry	u dołu
1 i 2	4,4	4,4	4,5	4,5
2 i 3	4,2	4,4	4,3	4,4
3 i 4	4,4	4,4	4,6	4,5
4 i 5	4,4	4,4	4,4	4,5
5 i 6	4,3	4,4	4,4	4,3
6 i 7	4,5	4,5	4,4	4,5
7 i 8	4,4	4,4	4,5	4,3
8 i 9	4,4	4,4	4,5	4,5

Powyższe wymiary są w milimetrach.

Technika drukowania. Znaczki te wykonano rotograwurą, t. i. wklęśnym drukiem siatkowym z walców miedzianych na maszynie Palatia II Nr 17.647 z fabryki Albert Frankenthal. Skutkiem wykonania rotograwurą rysunek znaczków jest rozbity na kwadraty /punkty/ o różnej ilości przeniesionej farby drukarskiej, co właśnie wywołuje półtony tworzące rysunek znaczków.

Druk odbył się w dniach 27, 28, 30, 31 lipca i 1 sierpnia 1945 łącznie w pięciu dniach. W dniu 27 lipca założono walec do maszyny i wykonano 26 próbnych odbitek przy ustawianiu walca, uregulowaniu nacisku i ustaleniu barwy znaczków. Próby zaliczono do makulatury. Ogółem wydano do druku 21.493 arkuszy, z czego otrzymano 21.041 arkuszy dobrych odbitek i 382 arkuszy makulatury.

Papier użyty do druku tych znaczków jest bez wodnych znaków, gumowany przed drukiem a pochodzi z łódzkiej fabryki papieru Emil Hoffmann, Buntpapierfabrik. Zawiera on dużą domieszkę drzewnika /celulozy/, skutkiem czego posiada odcień żółtawo szary. Powierzchnia jego nie jest zupełnie gładka, wykazuje bowiem szereg skaz w postaci włókien, plamek lub ciał obcych. Gumowany jest jasno żółtawy, gładki, błyszczący lub ciemniejsze szorstkie z powodu zawartości obcych ciał /prochu i kurzu/. Grubość papieru wraz z gumowaniem waha się w granicach 0.08-0,1 mm.

Arkusz drukarski. będący zarazem arkuszem sprzedażnym i obejmuje w dziesięciu rzędach poziomych po dziesięć znaczków czyli łącznie 100 sztuk znaczków. Marginesy arkusza wynoszą: górny 49,5 mm., lewy - 24,5 mm., prawy - 25 mm i dolny 34 mm.

Perforację wykonano na maszynie z firmy Hogenforst w Lipsku dającej ząbkowanie linjowe 11.

Nadzór przy druku, wykonywał p. o. insp. poczt. Mgstr. Stanisław Szlamka z przydzielonym mu Janem Rybką. Maszynę obsługiwali maszynista Kazimierz Sołtysik i nakładaczki Aniela Baczyńska oraz Maria Janik.

Po ukończeniu druku zaraz walec komisyjnie zniszczono.

W Krakowie, dnia 7 sierpnia 1945.

Zgodność potwierdzam:

/-/ Podpis nieczytelny

/-./

Stanisław Mikstein
Drukarnia Narodowa

bie

gły do spraw filatelistyki